

**SENAT
RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ
X KADENCJA**

Warszawa, dnia 9 stycznia 2020 r.

Druk nr 31

**KOMISJA
SAMORZĄDU TERYTORIALNEGO
I ADMINISTRACJI PAŃSTWOWEJ**

**Pan
Tomasz GRODZKI
MARSZAŁEK SENATU
RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ**

Na podstawie art. 76 ust. 1 Regulaminu Senatu Komisja Samorządu Terytorialnego i Administracji Państwowej wnosi o podjęcie postępowania w sprawie inicjatywy ustawodawczej dotyczącej projektu ustawy

o zmianie ustawy o finansach publicznych.

Do reprezentowania Komisji w dalszych pracach nad tym projektem ustawy upoważniony jest senator Janusz Gromek.

W załączeniu przekazuję projekt ustawy wraz z uzasadnieniem.

Przewodniczący Komisji
Samorządu Terytorialnego i Administracji Państwowej
(-) Zygmunt Frankiewicz

U S T A W A

z dnia

o zmianie ustawy o finansach publicznych

Art. 1. W ustawie z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2019 r. poz. 869, 1622, 1649, 2020 i 2473) w art. 243 w ust. 3a wyrazy „co najmniej 60%” zastępuje się wyrazami „co najmniej 40%”.

Art. 2. Przepis art. 243 ust. 3a ustawy wymienionej w art. 1, w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą, ma także zastosowanie do wydatków wynikających z umowy o dofinansowanie, o której mowa w art. 206 tej ustawy, zawartej przed dniem wejścia niniejszej ustawy w życie.

Art. 3. Ustawa wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.

UZASADNIENIE

Celem projektu ustawy o zmianie ustawy o finansach publicznych jest zmiana limitu udziału środków, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (dalej ufp), w finansowaniu programów, projektów lub zadań dofinansowanych ze środków UE, od którego stosuje się wyłączenie z indywidualnego wskaźnika zadłużenia (art. 243 ust. 1 ufp) zobowiązań zaciąganych na sfinansowanie wkładu własnego (krajowego) w tych przedsięwzięciach.

W nowelizacji ustawy z dnia 8 listopada 2013 r. (Dz. U. z 2013 r. poz. 1646), w art. 243, określającym indywidualny limit zobowiązań jednostek samorządu terytorialnego (dalej JST), dodano ust. 3a, który pozwolił na wyłączenie z limitu zadłużenia zobowiązań zaciąganych na sfinansowanie wkładu własnego (krajowego) przy realizacji projektów dofinansowywanych ze środków UE. W uzasadnieniu projektu tej ustawy (druk nr 1789, VII kadencja Sejmu) wskazano, że „proponowane rozwiązanie poprawi zdolność jednostek samorządu terytorialnego do wykorzystania środków unijnych. Rozwiązanie to nabiera szczególnego znaczenia w świetle zbliżającej się nowej perspektywy finansowej UE. Projektowane rozwiązanie odnosi się do zadań, projektów i programów finansowanych w przeważającej mierze ze środków UE, co będzie ułatwieniem dla jednostek samorządu terytorialnego realizujących projekty wymagające znacznych nakładów ze środków własnych.”. Uznano wówczas, że to wyłączenie będzie stosowane w sytuacji, gdy dofinansowanie unijne wynosi co najmniej 60% ogólnych kosztów realizacji zadania objętego umową o dofinansowanie.

Proponowana nowelizacja zakłada zmniejszenie tego limitu z 60 do 40%, co pozwoli zwiększyć liczbę projektów unijnych, w realizacji których zobowiązania zaciągane na sfinansowanie wkładu własnego JST zostaną objęte wyłączeniem z indywidualnego limitu zadłużenia, wprowadzonym w 2013 roku.

Zmiana ta pozwoli na zwiększenie stopnia wykorzystania przez JST dostępnych środków z obecnej perspektywy finansowej UE, jak również planowanych w nowym okresie programowania, co jest istotne wobec dużego wzrostu kosztów inwestycji, wynikającego z obecnych uwarunkowań rynkowych. Wzrost kosztów inwestycji powoduje, że projekty wstępnie skalkulowane jako dofinansowane w 60-70%, obecnie są na droższe a stopień dofinansowania przy ustalonej już kwocie dotacji spada do 40-50%.

Należy podkreślić, że trwający wysiłek inwestycyjny JST, związany z realizacją obecnej perspektywy finansowej UE, jest możliwy w znacznej części dzięki środkom pozyskiwanym z kredytów albo innych form zobowiązań. Poziom inwestycji JST w roku 2018 wyniósł 52 mld zł, z czego tylko 14,4 mld stanowiły środki własne (nadwyżka operacyjna netto). Dotacje z programów UE wyniosły 21,5 mld zł, zatem aż 16,2 mld pozyskano ze środków zwrotnych. Poziom zobowiązań JST wzrósł w roku 2018 z 68,6 do 76,1 mld zł, z czego 71,3 mld stanowiły zobowiązania objęte limitem, a 4,8 mld – długi wyłączone z limitu na podstawie art. 243 ust. 3 i 3a ufp.

W roku 2019 plan inwestycji samorządowych jest jeszcze wyższy (65 mld zł), co pociągnie za sobą kolejny wzrost zadłużenia (planowo o 11,5 mld zł). Wiele jednostek, które wciąż mają zdolność kredytową, osiągnie formalną granicę określoną w art. 243 ufp. Bez proponowanej zmiany musiałyby one zrezygnować z projektów, które – dzięki dofinansowaniu ze środków UE – wciąż w najbardziej korzystny sposób pozwalają realizować zadania będące odpowiedzią na potrzeby i oczekiwania mieszkańców gmin, powiatów i województw.

Ponadto należy wskazać, iż łączne zobowiązania JST stanowią zaledwie 7% długu sektora publicznego w Polsce, zatem ewentualny przyrost spowodowany proponowaną zmianą będzie nieznaczny.

Zgodnie z przepisem przejściowym znowelizowany ust. 3a, będzie miał także zastosowanie do wydatków wynikających z umów zawartych przed dniem wejścia projektowanej ustawy w życie.

Projektowana ustawa ma wejść w życie po upływie 14 dni od dnia jej ogłoszenia.

Nadesłane w ramach konsultacji opinie i uwagi będą zamieszczone na senackiej stronie internetowej. Wyniki konsultacji, oczekiwane skutki społeczne, gospodarcze i finansowe będą przedstawione w Ocenie Skutków Regulacji.

Projekt jest zgodny z prawem Unii Europejskiej.